



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

33. De priuilegijs quib. Legati gaudent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

sed reuocacionem ignorans, valeant? Respondeo, valeo, vt colligitur ex iis, quæ tradunt Ioannes Andr. in Clem. 1. d. 1. in l. Barbatus, vbi. Item quæro aliquis, ff. de offic. Præto.

C A P. XXXIII.

De Priuilegiis quibus Legati gaudent.

De hac re agit Sclua de Beneficiis part. 2. quæst. 3. num. 13. vbi primum priuilegium numerat, quod ipsum per legentes in triginta septem pœnas incurrunt, vt colligitur ex cap. Felices. de pœnis in sexto. Et Clem. si suadens. eod. tit.

Secundum Priuilegium: Quando Cardinales sunt Legati, conferre possunt Beneficia, etiam ad Papam deuoluta. Glossa in Extrauagante Ioannis 22. que incipit. Execrabilis. de præb. in verb. sublimitatem.

Tertium Priuilegium: Legati possunt absoluerre eos qui sunt excommunicati, eo quod manus uolentas in Clericum iniecerint. cap. Ad ommentum, de sent. excomm. vt dixi superius.

Quartum Priuilegium: Legati urbem egressi possunt uti insignis Apostolicæ dignitatis, videlicet equo albo, uestibus rubris, freno, calcaribus aureis. Hostien. in c. Antiqua. de Priu.

Quintum Priuilegium: Legati possunt dici Patritii, Glossa in præb. extrauag. in verb. sublimitatem.

Sextum: Prælati Cardinales censentur pars corporis Papæ more Senatorum. Glossa loco citato.

Septimum Priuilegium: Cum primum creatus est Legatus, censetur solutus omni vinculo patriæ potestatis. Glossa in eod. loco quem retulimus.

Octauum Priuilegium: Cardinali afferenti se esse Legatum Apostolicæ Sedis, creditur abque litteris, de hoc dixi superius.

Nonum Priuilegium: Legato Cardinali creditur abf. que actis in his, quæ coram eo facta sunt. Hæc Priuilegia recenset Glossa in dilla Extrauag. Sed ex his, quæ hæcenus dixi, multa alia Priuilegia Legatis concessa colliguntur.

C A P. XXXIV.

De officio, & Potestate Conseruatoris.

Nillus est in iure Canonico titulus de Conseruatoris officio, aut potestate, sed de eo agitur cap. 1. 2. & vlt. de offic. iudicis deleg. in sexto.

Primo quæritur, Quisnam appellatione Conseruatoris intelligatur? Conseruator est Iudex à Papa datus ad defendendos aliquos contra manifestas iniurias, iudiciali non utens indagine. c. statumus, de offi. iud. deleg. in sexto.

Secundo quæritur, An Conseruator sit Iudex Ordinarius, an delegatus? Archid. & Ioan. Andr. & alii in cap. 1. de offic. iud. deleg. in 6. aiunt esse Iudicem delegatum, vt colligitur ex cap. 1. & vlt. de offic. iud. deleg. in sexto.

Tertio quæritur, Quot sint genera Conseruatorum? Ioan. Andreas cap. 1. citato ponit tria genera, Conseruatorum: Aliqui dicuntur, inquit, contra Latrones. Et prædones: alii contra eos, qui priuilegia quibusdam concessa perfringunt, aut violant: Aliqui dantur contra iniurias, & offensas manifestas. Et in his casibus iudiciali indagine non utuntur, id est, non procedunt quasi dubii de veritate vel iustitia, vt ait Glossa, per iudicialem causæ cognitionem siue examinationem: vt inferius dicam.

Quarto quæritur, Quisnam possit dari, siue constitui Conseruator? Possunt Conseruatores dari episcopi, & eorum superiores, item Abbates: & ii, qui in Cathedralibus, vel Collegiatis ecclesiis habent dignitates, vel personatus: Alii vero iure dari non possunt, cap. vlt. de offic. iud. delegati in sexto. Item non potest quis esse Conseruator sui Conseruatoris, aut sui Domini, in cuius dominio, & potestate est, exceptis Conseruatoribus, qui dantur Regibus vel Principibus cap. vlt. de offic. iud. deleg. in sexto.

Quinto quæritur, Quo differat Conseruator, & Iudex delegatus? Ioannes Andreas in cap. vlt. citato de offic. iud. de-

leg. in sexto, dicit in multis differre, quæ ex illo colligit. Primo, quia Iudex delegatus, potest esse Canonicus ecclesiæ Cathedralis, Conseruator non item. Secundo, quia eius, qui mihi datus est Iudex delegatus, possum esse Iudex delegatus in alia causa saluo iure recusationis; sed eius qui mihi datus est Conseruator, non possum ego esse Conseruator, etiam si apponatur exceptio. Tertio, saluo iure recusationis, cum qui est mihi subditus, possum petere, & impetrare Iudicem delegatum, Conseruatorem non item. Quarto, Iudex delegatus à Principe, causam sibi demandatam, & commissam, potest alteri ex toto, vel ex parte committere. cap. Pastoralis, de offic. iud. deleg. sed Conseruator non potest. Quinto Iudex delegatus etiam si se ingerat in his, quæ non sunt iurisdictionis, non efficitur pœna in prædicto capite constituta, quia hoc non inuenitur expressum in iure, secus est de Conseruatore, His exceptis, inquit Ioannes Andreas, in ceteris Iudex delegatus & Conseruator conueniunt.

Sexto quæritur, Cuius sit Conseruatorem dare? Est inquit Ioannes Andreas in cap. 1. & vlt. de offic. iud. deleg. in 6. Romani Pontificis, non Apostolici Legati, etiam à latere. Septimo quæritur, Quidnam possit Conseruator ratione officii quo fungitur? Potest cognoscere de iniuriis, & violentis solum manifestis cap. 1. & vlt. de offic. iud. deleg. in sexto. Potro manifesta iniuriæ intelliguntur eæ, quæ ita notoriæ sunt, vt nulla probabili tergiversatione celari queant. cap. Ex parte, de verbor. signif. Vnde de iniuriis dubiis cognoscere nequit: illæ enim sine indagine iudicari non possunt: & Conseruator indagine non utitur. c. 1. de offic. deleg. in sexto. Quid si initio dubiter Conseruator iniuriam sit manifesta, & an ad suam iurisdictionem, & forum spectet? Tunc reuera potest inquirere, vt sciat, an sit notoria iniuria, & an sit suæ iurisdictionis. Quid itidem, si is, iniuriam intulit, neget eam esse notoriam? Tunc quamuis negatione res videatur fieri dubia. l. 3. C. Quibus ad libertatem proclam. non licet. Potest Conseruator testes, & probationes recipere ad cognoscendum, an iniuria illa sit notoria: sic enim sciet, pertineat nec ne ad suam iurisdictionem, quod quilibet Iudex potest cognoscere. l. 3. ff. de iudic. alioqui enim inutile esset eius officium. cap. super litteris, de rescript. & l. si quis ff. de iud. & si factum notorium inuenit, procedat: sin minus, à procedendo desistet, quia ius non habet defendendi simpliciter iniuriam, sed notoriam duntaxat. Item potest vocare reum, qui si factum confiteatur, tunc Conseruatoris iurisdictioni subicitur: eo vero negante factum, probationes admittere, ad sciendum, sit, nec ne notorium factum.

Quæ res, quid dicendum, si reus confiteatur quidem se fecisse, sed suo iure usum fuisse? Tunc quidam censent, Conseruatorem non posse contra eum procedere: sed alii probabilius opinantur posse eum testes, & probationes admittere ad cognoscendum, an sit iniuria notoria, vt colligitur ex c. bona, de electio. Alioqui enim facile reus Conseruatoris iudicium effugeret. Si iterum quæras, An sit Conseruatoris, defendere non solum ab iniuria notoria, quæ est illata, sed etiam ab ea, quæ probabiliter creditur inferenda? vt si quis paratus sit ad inferendam iniuriam his, quibus datus est Conseruator. Potest, inquit, Ioan. Andreas, tunc prohibere ne iniuria inferatur, & potest excommunicare & punire. c. sacris, de sent. excom. Si autem iniuria fuerit illata, potest per censuras ecclesiasticas compellere reum ad satisfactionem idoneam exhibendam.

Quid si reus factum quidem fateatur, sed neget esse notorium? Potest tunc Conseruator procedere ad sententiam ferendam, quia per confessionem factam a reo in iudicio, delictum notorium est. c. Vstra. & cap. vlt. de Cohabit. Clerico. & mulierum.

Octauo quæritur, Quem modum tenere debeat Conseruator in procedendo? Respondeo in primis: Quamuis iudiciali indagine non utatur, habet tamen in notoriis omnem iurisdictionem, omnia enim, sine quibus